

Memoria

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:

Pe un an.....Lei 180—
Pe un jumătate an.....Lei 90—
Pe 3 luni.....Lei 40—
Autorități și instituțiuni.....Lei 500—
In streinătate dublu.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 19

REDAȚIA:

Cluj, Strada Regina Maria Nr. 4. — Telefon: 7-60
ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria Nr. 19. — Telefon: 10-86

Organizațiile de voinici.

O agitație stupidă și interesată au pornit în unison toate partidele a căror forță politică unică a fost schingiurea conștiinței maselor populare. În același timp a început să strige și presa mai mult sau mai puțin românească ca origine și fel de gândire. N'a rămas mai pe jos nici presa minoritară maghiară în a vedea în organizațiile de voinici un pericol al minorităților în munca viitoare a acestor organizații.

Intregul acest jazz — band urlător fără nici o consistență principială sau interes comun — căci vai ce comunitate de principii sau interese poate fi între „Viitorul” „Indreptarea” și „Adevărul” sau între toate laolaltă și „Ellenzek”-ul sau „Kéleti Ujsag”-ul lui Bethlen sau Bánfy? — nu dovedește decât că prin acest început de organizare, am nimerit cuibul în cap. Așa că tot ceea ce este comun este teama, frica de interesele lor proprii și nu de acelea ale statului, care nu va suferi nimic, ci dimpotrivă se va ridica și se va întări! Și iată de ce:

„Viitorul” și „Indreptarea” strigă. Desigur. Partidul național țărănesc a realizat alegerile libere, deci otrava, care va trebui să debiliteze și să distrugă organisme lor politice. Intreg calculul lor politic pe viitor conta pe uzarea prin guvernare a popularității — și astfel — a forței partidului nostru. Or este inadmisibil — pentru existența lor viitoare — ca un partid la guvern fiind, în a șasa lună de guvernare, nu numai că nu-și pierde nimic din popularitate, ci înregimentează în cadrele sale noi suflete tinere, insuflete și credincioase. Iată deci pericolul: Voinicii le amână până la minus infinit socotelile lor politice. Ei văd în cetele de voinici gârzi verzi și tot ceea ce poate vedea un organism bolnav, în delirul agoniei. Noi le spunem cel mai elementar lucru din viața politică: Cetele sunt adâncirea în masse a organizației noastre politice de până acum. Li invităm și le dorim același succes, dacă-l pot avea. Să continue,

poate, d-l Duca, cu „Vestitorii” Domniei Sale! Căci de început știm că a început pe vremuri nu prea imemoriale.

„Adevărul” se întrebă: „Nu sunt oare fascii à la Mussolini? Cu ulei de ricină?” De! Fiecare cu ce'l doare. Ei bine, nu sunt fascii. Sunt cete! Noi nu vom face marșul asupra Romei noastre, Bucureștiul, ci în schimb vom căuta să ocupăm Elămânzeștii de vale, Sărăceștii de munte și orice cătun unde se găsește o conștiința românească în înflorire, pentruca cultivându-o să ridicăm forța politică a mulțimei conștiente și astfel să reducem, să anulăm macrocefalia politică a Bucureștiului politic atrofiat. Vrem să ridicăm la o valoare politică potențială și dinamică sănătatea satelor, cinstea și morala colibelor, a mulțimei ignorate, căci așa cere, așa impune principiile democratice adevărate.

Ellenzekul și ceilalți? Desigur că văd un pericol minoritar, atunci când vitalitatea națiunii dominante — da dlor minoritari: a națiunii dominante — nu se va desvolta ca o buruiană din marginea de drum, ci va crește ca un arbore puternic într'un sol sănătos și bine îngrijit. Această vitalitate și conștiință românească neaoșă, izvorâtă din popor, cultivată în popor, va fi garanția și a viitorului și a unității noastre contra tuturor devizelor de „nem, nem soha”, și „Hiszek Magyarország feltámadásában”, către cari conducătorii politice maghiare — să o recunoască odată cavalește — privesc cu adulațiune mai mult decât fanatică. Atâta vreme cât Budapesta va falsifica bancnote și conștiințe, noi, — fără să urim, căci înțelegem — dar ne simțim dator să ne organizăm pulerea noastră națională. Dar cu astea n'au spus totul. Vom reveni.

Aron Păltineanu.

Zece Maiu.

Odinioară și acum.

de: Dr. Florian Dinculescu.

„Zece Maiu ne-o fi de-apururi Sfântă zi căci ea ne-a dat: Domn puternic țării noastre, Libertate și Regat!”

Zece Maiu 1866 ne-a adus înlăturarea pentru totdeauna a certurilor în jurul ocupării scaunului domnesc de către mulți competitori creați de vitregia soartei prin care a trecut neamul românesc, instituindu-se odată cu venirea Prințului Carol de Hohenzollern, această familie ca domnitoare pe tronul Principatelor Române.

Zece Maiu 1877 ne-a adus scuturarea de jugul secular din Stambul.

Zece Maiu 1881 ne-a adus Regalitatea și Regatul român liber și respectat în rând cu celelalte țări europene.

Așa se sfârșeau mai toate conferințele dela zece Maiu, înainte de marea războiu. În totdeauna însă dela compoziția micului școlar la prelegerile, discursurile, și orice vorbiri cu acest prilej se adaugă un dar plin de îngrijorare, și de speranțe însă, dar acest zece Maiu al României mic, ne va aduce pe un alt zece Maiu mult mai plin de bucurie și veselie, mult mai fericit; ne va aduce pe acel zece Maiu al eliberării tuturor Românilor „dela Nistru până la Tisa” în care cu toți Frații liberi și uniți cu noi să fim la oaltă într'o Românie mult mai mare și mai puternică o Românie a tuturor Românilor!”

Așa am crescut și ne-am crescut cărturarii noștri; așa am crezut de copii mici: crezul eliberării și unirii tuturor fraților cu Patria Mamă!

Toate lecțiile de istorie, toate prelegerile, literatura noastră dinaintea războiului cântecele populare la hora, pe plaiu cu turma, ori în urma plugului nu erau decât speranțele „unui viș de împlinit”, ori jalea curată, sinceră de frați pentru „Frații aflați în robie, la ei acasă!”

În sat ca și în oraș, în școală și în biserică, în armată... în orice societate culturală-socială... nu se făcea decât să se alimenteze focul sacru, moștenit „părinții din părinți” — cultul împlinirii idealului național. Toate problemele sociale-politice-culturale tindeau și se învârtau în jurul acestui simbol al întregirii neamului.

Toate clasele sociale ca singură masă de simțire, nu se mai deosebiau între nimic, când se punea problema între probleme a împlinirii României Mari.

Axa psihologică a întregului popor românesc din Regat, și de pretutindeni nu era alta decât aceea a eliberării și întregirii neamului.

Această psihologie a fost înțeleasă de Marele Rege Ferdinand I și a urmat-o cu acel exemplu, unic în Istoria lumii, de sacrificiu și devotament pentru poporul cărui i-ai jurat credință și supunere la legile lui, la aspirațiile lui... chiar când trebuia să tragă sabia

impotriva familiei, fraților săi de sânge!!

Numai legendele ne mai redau asemenea pilde de înțelegere a aspirațiilor poporului ce conduce, de completă identificare între Rege și Popor.

Depărtarea în timp, va așeza și zugrăvi în adevărata ei lumină icoana Marelui Rege, Făuritor al României Mari, așa după cum numai depărtarea ne redă farmecul miraculos al aurorii boreale.

Și au pornit flăcări noștri, voinici cu dascălii lor în frunte, ca ofițeri acum, cu aceia cari le arătaseră pe hartă Ardealul în Robie, le aprinseseră în suflete de școlari flacăra eliberării și întregirii neamului, au plecat să înfăptuiască cu sabia, ceea ce propovăduiseră cu vorba. Au pornit „La arme, să cucerim, ce-avem de cucerit!”

Și ne-au dat ostașii noștri prin eroismul lor neprecupețit, prin botezul de sânge dela Jiu, Dragoslavele, Măraști, Oitav și Marășești, ne-au dat pe acel zece Maiu al eliberării și conbucării tuturor Românilor.

Încă nu s'a scris într'un tot și în adevărata lor lumină paginile de aur ale epopeii eliberării și unirii neamului românesc, cari ne-au adus pe acel zece Maiu al întregului Neam românesc!

Un deceniu s'a scurs de atunci și totuși patimile mărunte, ambițiile, revendicările egoiste... împiedică încă, îngreunează elaborarea și încadrarea pentru eternitate a acestor pagini de aur, în care s'a împlinit idealul nostru național.

Aveam, însăfârșit toți Români, aproape toți, nu alt zece Maiu; dar în acest deceniu de după războiu, zece Maiu nu a fost o zi de adevărată sărbătoare a eliberării poporului...

Un sistem de guvernământ uzurpator, tiranic, mincinos și fals, ținea de parte pe marele suveran, poporul, dela această sărbătoare, de mult visată, solicitată, dar împiedicată, artificializată ca întreaga viață de guvernare a acestei decade...

Și acum răsuna, clopotele, bubuia tradiționalele 101 tunuri; țara întregită, prin „aleșii săi” sărbătorea pe noul zece Maiu. Dar „aleșii” nu erau ai poporului; erau reprezentanții furtului de voturi și siluirii conștiinței cetățenești; poporul nu lua parte, prin voia sa liber exprimată, la Marea sărbătoare, la acest zece Maiu dorit cu atâta tărie de toți...

Și ne-a fost dat să serbăm în aceste vremuri de mistificare, pe un zece Maiu artificial, mincinos, de simplă paradă, din ordin, ori din condescendență pentru Dinastie ori continuarea tradiției din bătrâni.

L-am prăznuit; dar nu l-am sărbătorit cu adevărat.

Abia anul acesta ne-a venit și am sărbătorit pe zece Maiu cel adevărat, al nostru al tuturor, al poporului întreg și întregit, liber în afară și eliberat politicește înăuntru.

Nu a fost o simplă paradă, ci o adevărată sărbătoare; sărbătorea eliberării și redesteptării întregii conștiințe naționale...

(Continuare pe pag. 4.)

